

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

1 09 אוגוסט 2016
2

לפני:

כב' השופט כאמל אבו קאעוד – אב"ד

נציג ציבור (ע) מר רמי אלקנה

נציג ציבור (מ) מר שלום פישביין

א. קרמר דוד בע"מ חברות 511660110
ע"י ב"כ: עו"ד אופיר טל

התובעת

-

ניקולאי גליצניקוב
ע"י ב"כ: עו"ד סימון דונכין

הנתבע

פסק דין

3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

1. בתובענה שלפנינו עסקינן בעובד שהחליט להקים עסק מתחרה תוך כדי עבודתו אצל מעסיקתו, והשאלות שהתעוררו נוגעות בעיקרן להיקף חובת הנאמנות של עובד כלפי מעסיקתו ולהשלכותיה של הפרת חובה זו.

2. נביא להלן את הטענות שהעלו הצדדים, נתאר את עיקר הדיון שהתקיים, ונפרט את הכרעת בית הדין.

העובדות שאינן שנויות במחלוקת

3. התובעת הינה חברה העוסקת בין היתר בייצור, שיווק, הרכבה ועיצוב אומנותי במוצרי זכוכית (להלן: "החברה").

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

- 1 4. הנתבע הועסק בחברה כמעצב ויוצר עבודות בצריבה אומנותית על זכוכית במשך
2 2 תקופות. הראשונה, בין השנים 2001 – 2003 והשנייה משנת 2008 ועד ליום
3 4.11.13. תקופת עבודתו השנייה של הנתבע הסתיימה בהתפטרותו.
4
- 5 5. **בחודשים האחרונים לעבודתו בחברה** הנתבע הקים עסק בתחום הזכוכית, שכר
6 מבנה להפעלתו ורכש מכונה משומשת להדפסה על זכוכית שעלותה כ- 120,000
7 ש"ח (להלן: "מדפסת").
8
- 9 6. בחודש ינואר 2014 לערך קיבלה גם החברה מכונה חדשה להדפסה על זכוכית.
10 הן החברה והן המשיב רכשו את המכונה מחברת "מימקי".
11
- 12 7. בחודשים אוגוסט-נובמבר 2013 ערכה החברה תצפית על תנועותיהם של הנתבע
13 ושל מר מקסים לוקומסקי (להלן: "מקסים") עובד נוסף אצל התובעת.
14 בצילומים שהוגשו נראו השניים בפתח העסק שהקים הנתבע.
15
- 16 8. החברה סיימה את עבודתו של מקסים, ויתרה על תקופת ההודעה המוקדמת של
17 הנתבע ופנתה לבית הדין בבקשה לצווי מניעה זמניים נגדם. בבקשתה טענה כי
18 השניים הפרו את חובות הנאמנות ותום הלב על פי דין בפתירת עסק מתחרה
19 בחברה בעודם עובדים אצל התובעת, והיא ביקשה בין היתר לאסור עליהם לנהל
20 את עסקם ולהיות בקשר עם מתחריה, ספקיה ועובדיה של החברה ולהימנע
21 ממסירת מידע ו/או סודות מסחריים לצדדי ג' וביקשה כי לא יעשו שימוש בציוד
22 של התובעת וכיוב'.
23
- 24 9. בעקבות דיון ראשוני שהתקיים בבקשה ביום 10.12.13, הצדדים הגיעו
25 להסכמות, כדלקמן:
26
- 27 א. החברה ומקסים הגיעו להסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין ואשר
28 סיים לחלוטין את המחלוקת ביניהם. הצדדים ביקשו לשמור את הסכם
29 הפשרה בסודיות ועל כן לא יפורטו תנאיו. יוטעם כי בעקבות ההסכם,
30 מקסים ניתק את הקשר לעסקו של הנתבע ושב לעבודתו בחברה.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

1

2 ב. החברה והנתבע הגיעו להסכם שקיבל תוקף של פסק דין חלקי ולפיו
3 הנתבע הסכים לא לפנות לעובדים של החברה וללקוחות שלה במשך 12
4 חודשים (להלן: "פסק דין חלקי"). בעקבות ההסכמה, החברה העבירה
5 לבית הדין ולנתבע רשימה של 9 מתחרים אליהם התבקש הנתבע שלא
6 לפנות, אולם לאחר שהוא קיבל לידי את הרשימה סירב להתחייב שלא
7 לפנות אליהם בטענה כי מדובר בעסקים שהכיר ללא קשר לעבודתו
8 בחברה.

9

10 10. ביום 4.7.2014 התקיים דיון לגופו של עניין בבקשה לסעדים זמניים.

11

12 11. ביום 17.7.2014, בית הדין דחה את הבקשה לצווי מניעה זמניים. בדחיית
13 הבקשה קבע בית הדין כי בשלב זה של ההליך לא הוכח לכאורה כי הנתבע
14 מחזיק בידיו סודות מסחריים של החברה.

15

16 באשר לטענות החברה לעניין הפרת חובת תום הלב על ידי הנתבע, קבע בית הדין
17 כי אמנם עבד הנתבע משך חצי שנה הן בחברה והן בעסקו הפרטי, ואף נעזר
18 בעובד אחר של הנתבעת לצורך הפעלת המכונה שרכש וכי התנהלותו חסרת תום
19 לב, אין בכך כדי להצדיק הגבלת חופש עיסוקו.

20

21 **כתב התביעה וההגנה**

22

23 **טענות התובעת**

24

25 12. בין לבין הגישה החברה כתב תביעה במסגרתו היא עתרה לקבלת הסעדים
26 הבאים, נוסף על הסעדים שניתנו לה במסגרת פסק הדין החלקי (איסור על
27 הנתבע ליצור קשר עם עובדיה ולקוחותיה של החברה):

28

29 א. צו מניעה קבוע האוסר על הנתבע ליצור קשר עם מתחריה של התובעת
30 במשך 12 חודשים מיום הגשת התביעה;

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

- 1
- 2 ב. לשפות ולפצות את החברה בגין הנוקים שנגרמו לה בסך 100,264 ₪;
- 3
- 4 ג. לפסוק לחברה פיצויים בגובה 100,000 ₪ ללא הוכחת נזק בגין גזל סודות
- 5 מסחריים, הפרת חוזה, גרם הפרת חוזה וקיום חוזה שלא בתום לב;
- 6
- 7 13. במסגרת כתב התביעה, טענה החברה כי הנתבע הפר את חוזה העבודה, קיים
- 8 אותו בחוסר תום לב, גרם להפרת חוזה עם עובד אחר, גנב ציוד ורכוש של
- 9 התובע, גזל סודות מסחריים ועשה עושר ולא במשפט.
- 10
- 11 14. לטענת החברה, היא הכשירה את הנתבע במלאכת עיצוב הדפסת תבליטים
- 12 ואיורים על גבי לוחות זכוכית והוא נחשף למאגר לקוחותיה, לתהליכי העבודה
- 13 והייצור שלה, למאגר רחב של תבליטים ואיורים הנמצא בחזקתה ומשמש אותה
- 14 בהצעות ללקוחותיה.
- 15
- 16 15. הנתבע התפטר מעבודתו לאחר שפתח עסק מתחרה, אותו ביסס, ובו השקיע את
- 17 זמנו ומרצו, במשך מספר חודשים לפני הפסקת עבודתו, חודשים בהם המשיך
- 18 לעבוד בחברה ולקבל ממנה משכורת מלאה.
- 19
- 20 16. הנתבע הרבה לצאת מעבודתו בתירוצים שונים, בשעות העבודה ועל חשבון
- 21 העבודה, על מנת ללכת לעבוד בעסקו המתחרה. הנתבע עבד בעסקו המתחרה גם
- 22 שתבע דמי מחלה מהחברה.
- 23
- 24 17. הנתבע הציע ללקוחותיו (שהיו לקוחותיה של החברה) מוצרים זהים או למצער
- 25 בעלי דמיון רב לאלה שמספקת התובעת.
- 26
- 27 18. הנתבע פעל לשם העברת לקוחות של התובעת אל בית עסקו וביניהן "ארטש",
- 28 "קונוס", "נגריית ג'ורג'י" ועוד.
- 29

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

19. התובע שידל את מקסים לחבור אליו לבית העסק החדש שפתח ואף ניצל את נוכחותו של מקסים אצל התובעת על מנת להמשיך ולשאוב ממנה מידע עסקי פנימי יקר ערך.

4

20. התובע עשה שימוש במחשביה לצורך ביצוע עבודות פרטיות.

6

7

טענות הנתבע

8

21. בכתב ההגנה, הכחיש הנתבע באופן גורף את מרבית הטענות שהועלו נגדו בכתב התביעה.

11

22. הנתבע הכחיש קיומם של סודות מסחריים כלשהם, לרבות רשימת לקוחות ומאגר תבליטים או איורים.

14

23. לטענת הנתבע, הוא לא עשה שום שימוש בציוד התובעת לצרכיו האישיים ומכחיש כי שידל מי מעובדי התובעת לעבוד עמו.

17

24. לטענת הנתבע, לקוחותיה של התובעת לא עברו אליו והן עדיין נותרו בין לקוחותיה של החברה.

20

21

ההליכים בבית הדין

22

25. ביום 14.4.16 התקיימה ישיבת הוכחות, במסגרתה נשמעו מר קרמר חיים מטעם החברה והנתבע בעצמו.

25

26. ביום 26.5.16 התקיימה ישיבה בה נשמעו סיכומי הצדדים בעל פה. לבקשת הצדדים ומנסיבות אישיות של ב"כ הנתבע, בית הדין שמע את סיכומי הנתבע תחילה ולאחר מכן את סיכומי התובעת, בהעדרו של הנתבע.

29

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

27. ביום 1.6.16, הגישה החברה רשימת אסמכתאות משפטיות ובהמשך אותו יום, הוגשה עמדתו של הנתבע לרשימה שהוגשה.

מהימנות העדים

28. בטרם נפרט את הכרעת הדין מצאנו לנכון להעיר כי בעוד עדותו של מר קרמר עשתה על בית הדין רושם מהימן, היא הייתה סדורה, עקבית, תמכה בתצהיר שהוגש מטעמו ובחומר הראיות, עדותו של הנתבע הותירה על בית הדין רושם עגום למדיי. כפי שיפורט בהמשך, הנתבע סתר את עצמו חוזר ונשנה בעניינים מהותיים, הרבה להתחמק משאלות ו"שכח" פרטים חיוניים, הכל תוך ניסיון נואל להתל בבית הדין ולהדוף מעליו את התביעה.

דיון והכרעה

29. לאחר שעיינו היטב בכתבי הטענות על נספחיהם, ושמענו את עדויות הצדדים וסיכומיהם, הגענו לכלל מסקנה כי **דין התביעה להתקבל בחלקה ונימוקינו מפורטים להלן.**

30. הסעד הראשון שהתבקש, דהיינו לאסור על הנתבע ליצור קשר עם מתחריה של התובעת במשך 12 חודשים מיום הגשת התביעה, איננו רלוונטי עוד נוכח חלוף הזמן, ועל כן לא נדון בו במסגרת פסק הדין.

31. נותר אפוא לבחון אם יש מקום לקבל את התביעה הכספית של התובעת. על פי סעדיה, ניתן לחלק את התביעה הממונית לשני סעיפים עיקריים:

א. האם במעשיו, הנתבע ביצע עוולה בניגוד לחוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999 (להלן: "חוק עוולות מסחריות"), לרבות גזל של סודות מסחריים וככל שכן אם התובעת זכאית לפיצויים מכוח החוק?

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

1 ב. האם יש במעשיו של הנתבע, הפרת האמון במקום העבודה והפרת חובת
2 תום הלב החלה עליו ביחסי עבודה, וכפועל יוצא האם זכאית התובעת
3 לפיצויים בגין מעשים אלו?
4
5 32. כבר בשלב זה, נקדים אחרית לראשית ונאמר כי השתכנעו כי יש להשיב על
6 השאלה הראשונה בשלילה ועל השנייה בחיוב.

עולות מסחריות

9
10 33. סעיף 6 לחוק עולות מסחריות קובע שלא יגזול אדם סוד מסחרי של אחר.

11
12 34. סעיף 5 לחוק עולות מסחריות קובע כי "סוד מסחרי" הינו "מידע עסקי, מכל
13 סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי כדין בנקל על ידי אחרים, אשר
14 סודיותו מקנה לבעליו יתרון עסקי על פני מתחריו, ובלבד שבעליו נוקט
15 אמצעים סבירים לשמור על סודיותו". בהלכת צ'ק פוינט¹ נקבעו, בנוגע ל"סוד
16 מסחרי", הדברים הבאים:

17
18 "סוד מסחרי" אינו מילת קסם. על מעסיק הטוען לקיומו של סוד
19 מסחרי להוכיח את קיומו. היינו, עליו לתאר ולפרט מהו הסוד.
20 אין להסתפק בתיאור כללי או בטענה כללית על קיומו של סוד...
21 אלא יש להצביע לדוגמה על תוכנה, פורמולה, נוסחה מסוימת,
22 רשימת לקוחות מסוימת, תהליך מסוים וכו'. במסגרת הוכחת
23 הסוד המסחרי על המעסיק הקודם להוכיח גם את היקפו ואת
24 הזמן שעליו להיוותר בגדר "סוד". יתרה מזו, על המעסיק הקודם
25 להוכיח, כי מדובר ב"סוד" וכי הוא נקט באמצעים סבירים
26 במטרה להבטיח את שמירת הסוד המסחרי, כגון חשיפתו בפני
27 עובדים הזקוקים לו לצורך עבודתם ואי חשיפתו לעובדים אחרים
28 או שמירת החומר במקום מוגן".

¹ ע"ע 164/99 דן פרומר – רדגארד בע"מ, פד"ע לד 294 (1999).

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

- 1
- 2 35. החברה טענה כי הנתבע עשה שימוש במאגריה, פנה לספקיה, ללקוחותיה, עשה
- 3 שימוש באיורים ובדוגמאות שעוצבו במחשביה ונגנבו ממנה לטובת עסקו
- 4 הפרטי.
- 5
- 6 36. בכל הנוגע לרשימת ספקים ולקוחות הובהר בפסיקה, כי "רשימת ספקים או
- 7 לקוחות תוכר כסודית רק כאשר היא מחזיקה "ערך מוסף" מלבד קיבוץ שמות
- 8 הלקוחות או הספקים בענף, בנסיבות בהן הוכח כי נדרש מאמץ מיוחד
- 9 בגיבושה, ויש יתרון בקבלתה מן המוכן"². בענייננו לא שוכנענו כי יש ברשימת
- 10 הלקוחות והספקים של החברה ערך מוסף כלשהו או כי נדרש מאמץ מיוחד
- 11 בגיבושה, באופן שלא ניתן לקבוע כי היא מהווה "סוד מסחרי".
- 12
- 13 37. באשר לאיורים ולדוגמאות שעוצבו במחשביה – הגם שעל פניו הנתבע לא הכחיש
- 14 שבידיו עמד החסן נייד (דיסק אונק), בו איורים ודוגמאות, ואשר עשה בו
- 15 שימוש הן במסגרת עבודתו בחברה והן בעסקו הפרטי במקביל, לא הובאו בפניי
- 16 ראיות לגבי מהותם של האיורים והדוגמאות והייחודיות שלהם.
- 17
- 18 38. על מנת שהאיורים והדוגמאות הנ"ל יוכרו כסודות מסחריים של התובעת, היה
- 19 עליה להוכיח כי מדובר במידע המצוי בידיה בלבד, אינו נחלת הכלל ואינו ניתן
- 20 לגילוי בנקל והיא לא עמדה בנטל ההוכחה בעניין זה.
- 21
- 22 39. מידע הנגיש לציבור או מוצר מוגמר הנמכר לציבור הרחב, אינם נופלים בגדר
- 23 "סוד מסחרי". היה על החברה להוכיח, כי מדובר ב"סוד" וכי היא נקטה
- 24 באמצעים סבירים במטרה להבטיח את שמירת הסוד המסחרי והיא לא עשתה
- 25 כן בענייננו.
- 26

² ע"ע 08/62 דוד לבל – חברת הדקה ה – 90 בע"מ, (מיום 27.12.2009) (להלן: "עניין לבל"); ע"ע 1141/00 הר זהב שירותי מזון בע"מ – פודליין בע"מ, פד"ע לח 72 (2002); ע"ע 1045/00 אריה נצר – אס.ג.י.די הנדסה בע"מ, פד"ע לו 180 (2000).

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

1 40. על פניו, מחומר הראיות עולה כי האיורים והדוגמאות ששימשו את הנתבע
2 בעבודתו בחברה ובעסקו הפרטי הפכו לחלק מהידע והכישורים שלו. כידוע, על
3 פי הפסיקה שהובאה לעיל, ידע, ניסיון והכישורים של אדם, אינם נופלים בגדר
4 "סוד מסחרי". הידע והניסיון שרכש עובד בעבודתו הופכים לחלק מכישוריו
5 והוא רשאי לעשות בהם שימוש כרצונו. כאשר עובד עובר לעבוד במקום עבודה
6 חדש הוא אינו חייב "למחוק" מזיכרונו את כל הידע והניסיון שצבר בעבודתו
7 הקודמת אף אם הוא עושה בהם שימוש בעסק פרטי שפתח.
8

9 41. נוכח האמור, ובשים לב כי החברה לא עמדה בנטל להוכיח כי הנתבע לא גזל
10 ממנה סודות מסחריים, הרי שהיא איננה זכאית לפיצוי מכוח חוק עוולות
11 מסחריות.
12

הפרת אמונים וחובת תום לב

13
14
15 42. גם אם החברה לא עמדה בנטל להוכיח כי הנתבע עשה שימוש ב"סוד מסחרי"
16 כהגדרתו בפסיקה, אין להסיק מהאמור כי הנתבע היה תם לב ויש למחול לו על
17 התנהלותו.
18

19 43. בין עובד למעסיק קיימים יחסי אמון (fiduciary relationship) המקימים
20 לעובד חובות אמון כלפי מעבידו³. בבית הדין הארצי לעבודה בעניין בצלאל⁴
21 נפסקו דברים ברוח דומה:
22

23 "ההתקשרות בין עובד למעביד והיחסים ביניהם, מעצם טיבם
24 וטבעם, הם בעלי אופי מיוחד, בהיותם חוזה יחס מתמשך.
25 בהתאם, ומכוח יחסי האמון Fiduciary Relationship ולאור
26 עקרון תקנת הציבור, חלות על העובד ועל המעסיק, במהלך
27 יחסי העבודה ובסיומם, חובות מוגברות של תום לב, אמון,
28 גילוי, והגינות. חובות אלה, הן 'חובות עצמאיות שקיומן אינו

³ ע"א 1142/92 ורגוס בע"מ ואח' נ' כרמקס בע"מ ואח' (מיום 14.4.1997).

⁴ ע"ע 1828-10-11 ורד זפרן גני - האקדמיה לאמנות ולעיצוב "בצלאל", (ניתן ביום 28.11.12).

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

1 תלוי בתניה חוזית מפורשת בין הצדדים, המשליכות על
2 זכויותיהם של העובד והמעסיק כאחד."

3
4 44. חובת האמון שחב עובד למעסיקו כופה על העובד נורמות התנהגות חמורות יותר
5 בהשוואה לחובת קיום הסכם עבודה בתום-לב. כך נפסק בעניין ורדי⁵:

6
7 "יחסי עובד-מעביד מחייבים את העובד לנהוג בדרך
8 המתיישבת עם האמון המתחייב מתפקידו, ואת המעביד –
9 בדרך העולה מחובת הדאגה לרווחת העובד... וחובת
10 ההגינות... שני אלה הם אף מעבר לחובת 'קיום בתום לב'
11 שמסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973."

12
13 45. חובתו של העובד כלפי מעסיקו הנגזרת מחובת האמון שהוא חב לו עומדת על
14 רגליה שלה, ללא הישענות על חוזה עבודה פרטני בין הצדדים, והיא ועשויה
15 להוות עילת תביעה עצמאית במקרים המתאימים⁶.

16
17 46. כבר ביום 31.5.2013, למעלה מ- 5 חודשים עובר להתפטרותו של הנתבע
18 מעבודתו בחברה, הוא חתם על הסכם שכירות, באמצעות בת זוגתו גב'
19 ניישטאגט אננה, במסגרתו שכר בית מלאכה באזור התעשייה תלפיות, בסמוך
20 למפעלה של המשיבה בעלות של 2,600 ₪ לחודש בצירוף מע"מ. בהתאם להסכם
21 השכירות שגולה בהליך על ידי הנתבע, תקופת השכירות נקבעה על 12 חודשים
22 ולשוכר ניתנה אופציה לתקופת שכירות נוספת בת שנה.

23
24 הנתבע ומקסים, חתמו כערבים כלפי המשכיר למילוי כל התחייבויותיו של
25 השוכר על פי הסכם השכירות.
26

⁵ דב"ע מב/3-74 ורדי – עיריית נתניה, פד"ע יד 59.

⁶ ראו בעניין זה בג"ץ 1683/93 יבין פלסט בע"מ ואח' נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים ואח', פ"ד מז(4) 702.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

47. מהמסמכים שהנתבע גילה בהליך עולה עוד כי כבר ביום 29.5.13, במקביל להשכרת בית המלאכה, חתמה בת זוגתו של הנתבע על הסכם לרכישת המדפסת.

48. מהעדויות שנשמעו לפנינו, ברי כי בת זוגתו של הנתבע חתמה על ההסכמים הנ"ל כ"אשת קש", ומי שבאמת עמד מאחורי ההסכמים היה הנתבע בעצמו, שעשה שימוש בבת זוגתו כדי להסתיר את מעורבותו הוא בהקמת העסק במקביל לעבודתו בחברה⁷.

49. גם בהתפטרותו ביום 4.11.13, הסתיר הנתבע את כוונותיו האמתיות וטען כי הוא עושה כן כביכול בעקבות פגיעה בתנאי עבודתו.

50. על אף שהנתבע הכחיש⁸ ששידל את מקסים לחבור אליו והוא ניסה לגמד את מעורבותו של מקסים בעסק הפרטי שהקים, מחומר הראיות עולה כי הנתבע עשה יד אחת עם מקסים כדי לפתוח את עסקו והוא לא הסתפק בסיוע שלו בתיקון המדפסת בלבד. כך, בעדותו בפנינו העיד הנתבע על **השותפות** בינו לבין מקסים שהסתיימה עם התערבותה של התובעת:

"כי היינו יחד עם מקסים בדבר הזה, ופשוט הפרידו, הנתבע הפחיד אותו ואמר לו שיעשה לו משהו כזה במשפט והוא ברח וחזר לקרמר"⁹.

...
"לא, היה דווקא נפילה שם, בגלל שגם מקסים עזב והעביר לקוחות"¹⁰. [ההדגשות הוספו].

51. כמו כן, חתימתו של מקסים יחד עם הנתבע כערב על הסכם השכירות של בית המלאכה ממנו פעל עסקו של הנתבע, מלמדת אף על שותפות אינטרסים מעבר לסיועו של חבר בתיקון המדפסת כפי שהנתבע ניסה לשכנע.

⁷ ראה בעניין זה את סעיף 14 לסיכומי של הנתבע בבקשה לצווי מניעה זמניים, שם הוא הודה כי הסתיר את תכניתו להקים עסק במקביל לעבודתו.

⁸ ראה סעיפים 40 ו-41 לסיכומים מטעמו במסגרת הבקשה לצווי מניעה זמניים.

⁹ פרוטוקול מיום 14.4.16, עמ' 87, שורות 30-31.

¹⁰ פרוטוקול מיום 14.4.16, עמ' 88, שורה 28.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

52. מכלל העדויות שנשמעו בפנינו וממכלול הראיות שהונחו לפתחו של בית הדין, 1
ברי כי עסקה של התובעת ועסקו של הנתבע עסקו בעיצוב וצביעת דוגמאות 2
ואיורים על גבי זכוכיות. אמנם, הצדדים חלקו על הטכנולוגיה לביצוע העבודות 3
מושא התובענה שלפנינו, ברי כי "המוצר" הסופי (זכוכיות מעוצבות) זהה. בעניין 4
זה אין נפקא מינה באיזה מועד רכשה החברה מדפסת דומה לזו שנרכשה על ידי 5
הנתבע שכן כאמור, ללא קשר לטכנולוגיה לביצוע ההדפסות, שני הצדדים עסקו 6
בעבודות של עיצוב על זכוכית. לפיכך, העסק שהנתבע הקים התחרה או לכל 7
הפחות היה לו את הפוטנציאל להתחרות בעסקה של התובעת. 8
9
53. באשר לטענת החברה לפיה הנתבע עבד עבור "עובד חן" מתחרה ישיר של 10
התובעת, ונתן לו שירותים, הנתבע הודה בכך במסגרת הדיון בבקשה לצווי 11
מניעה זמניים. הוא אמנם טען שלא קיבל ממנו כסף, אולם הודה כי ביצע עבורו 12
עבודות גרפיקה¹¹. כך גם בתצהיר גילוי מסמכים הנתבע הצהיר כי "עובד חן" 13
הינו לקוח שלו. בחקירתו הנגדית בדיון בתובענה אומנם הכחיש הנתבע כי מכר 14
לעובד חן עבודות וטען שביצע עבורו עבודה בחינם, אולם עדותו לא עשתה עלינו 15
רושם מהימן והיה ניכר כי היא עומדת בסתירה לתצהיר גילוי המסמכים 16
מטעמו. יש להניח כי אם היה אמת בטענה, הנתבע לא היה מכליל את הלקוח 17
הזה ברשימת לקוחותיו, וברי כי הוא ניסה בדיעבד להרחיק את עצמו מהלקוח 18
הנ"ל לצרכי המשפט שמא ידבק בו רבב. 19
20
- באשר לטענה כי הנתבע שידל לקוחות של החברה ונתן להם שירותים זהים 21
לאלה שקיבלו מהחברה, לא מצאנו די ראיות לקבוע מסמרות בעניין זה. הגם 22
שמהתמונות שסופקו על ידי התובעת, רכביהם של חלק מלקוחותיה של התובעת 23
נצפו בפתח עסקו של הנתבע ובחלק אחר נצפו הרכבים מעמיסים זכוכיות עם 24
הדפסות, אין בכך די כדי לקבוע כי הנתבע פנה מיוזמתו ושידל את לקוחותיה 25
של החברה. ככל שהתובעת חפצה, היא יכלה לזמן את לקוחותיה לעדות 26
והתמונה בעניין זה הייתה מתבהרת. משלא עשתה כן, לא ניתן על יסוד הראיות 27
שהוצגו לקבוע עובדות "מפלילות" כנגד הנתבע. 28
29

¹¹ פרוטוקול מיום 7.4.14, עמ' 69.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

54. הנתבע ניסה אמנם להמעיט מהיקף הפעילות בעסקו הפרטי, אולם ניכר פער
משמעותי בין טענותיו בעניין זה למציאות. תחילה יוטעם כי הנתבע סתר את
עצמו בכל הנוגע למועד הקמת העסק באופן שהדבר מאפיל על מהימנות גרסתו.
כך, הנתבע טען במסגרת הדיון בבקשה לצווי מניעה כי שכר בית מלאכה ורכש
את המדפסת בסוף יוני 2013¹², בעוד שמהסכם השכירות והסכם הרכישה
כאמור לעיל הוא רכש את המכונה ושכר את בית המלאכה ביום 29.5.13 וביום
31.5.13 בהתאמה (חודש ימים לפני המועד הנטען). זאת ועוד, על אף שב"כ
הנתבע טען כי מרשו השקיע לכל היותר שעה וחצי ביום בעסקו הפרטי בתקופה
בה עבד בחברה¹³, הנתבע הודה בחקירתו הנגדית כי בתקופה זו עבד מדי יום
מחמש או שש בערב עד חצות ולפעמים מאוחר יותר בעסקו הפרטי¹⁴.
בנוסף לאמור, הנתבע לא מסר גרסה אחידה, בלשון המעטה, לעניין היקף
העבודות הפרטיות שבוצעו בתקופת עבודתו בחברה. כך, ב"כ הנתבע טען כי
בתקופה האמורה מרשו ביצע 10 עבודות בסה"כ¹⁵ ובעדותו בדיון בבקשה לצווי
מניעה העיד הנתבע כי ביצע 20 – 30 עבודות¹⁶ מסוג מסוים וכ- 15 עבודות
נוספות מסוג אחר¹⁷. באותו אופן, הגם שהנתבע דיווח על הכנסות בסך 2,848 ₪
לשנת 2013, בפועל הכנסותיו עלו על כך בעשרות אחוזים¹⁸.
55. בנוסף לאמור, אין מחלוקת כי הנתבע החזיק וממשיך להחזיק בהחסן נייד, בו
שמורים מלוא העבודות שהוא עשה במסגרת עבודתו בחברה¹⁹ והם עמדו
לרשותו במסגרת עבודתו בעסקו הפרטי והוא ראה עצמו חופשי לעשות בהם
שימוש. בעניין זה יוטעם כי בפסק דין **ורגוס הנ"ל** נפסק כי גם שימוש במידע
שאינו מגיע לכדי "סוד מסחרי", אך מהווה "מידע קונפידנציאלי" של המעסיק
– עשוי להיחשב, במקרים המתאימים, כהפרה של חובות האמון ותום הלב.

¹² סעיף 18 לסיכומי הנתבע בבקשה לצווי מניעה זמניים.

¹³ פרוטוקול מיום 7.4.14, עמ' 8, שורה 28;

¹⁴ פרוטוקול מיום 7.4.14, עמ' 68, שורות 16-18; פרוטוקול מיום 14.4.16, עמ' 96, שורות 6-8;

¹⁵ פרוטוקול מיום 7.4.14, עמ' 8, שורה 29.

¹⁶ פרוטוקול מיום 7.4.14, עמ' 60, שורות 7-8.

¹⁷ שם, שורות 13-16.

¹⁸ פרוטוקול מיום 14.4.16, עמ' 89, שורות 1-21.

¹⁹ פרוטוקול מיום 14.4.16, עמ' 94, שורות 3-15.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

- 1 56. זאת ועוד, התובעת הצליחה להוכיח כי הנתבע לא הקדיש את מלוא מרצו
2 לעבודה בשורותיה ואף ביצע עבודות בעסקו הפרטי על חשבונה. כך, הנתבע היה
3 טרוד בהקמת עסקו הפרטי ומיד לאחר סיום יום העבודה בחברה, הלך לעסקו
4 הפרטי ושהה שם שעות ארוכות²⁰. בהזדמנות אחת לפחות בזמן שדיווח על יום
5 מחלה, נסע לעסקו הפרטי והמשיך לעבוד באופן פרטי בביתו²¹ על אף שהכחיש
6 את הדברים תחילה בתגובתו לבקשה לצווי מניעה זמניים והודה רק לאחר
7 שעומת עם צילום המתעד אותו בפתח עסקו הפרטי באותו מועד.
8
- 9 57. מכאן, ברי כי הנתבע הקים עסק מתחרה במהלך עבודתו בחברה, תוך ששיתף
10 בו, לכל הפחות באופן חלקי את אחד מעובדיה המקצועיים של החברה, שהמשיך
11 לעבוד בה במקביל. הנתבע עבד במקביל לעבודתו בחברה בעסקו הפרטי, ביצע
12 עבודות וזכה להכנסות ולא השקיע את כל מרצו בעבודתו אצל התובעת. בנוסף
13 לאמור, בעסקו הפרטי עמדו בפניו כל העבודות אותם ביצע במסגרת עבודתו
14 בחברה, והוא ראה עצמו חופשי לעשות בהם שימוש. היטיב לתאר זאת מר קרמר
15 בחקירתו הנגדית עת העיד כי עבודתו של הנתבע בעסקו הפרטי וחברתו של
16 מקסים אליו במקביל לעבודתם בחברה היה כחדירתו של "סוס טרויאני"
17 לחברה, דבר שפגם במרקם היחסים העדין שבין מעסיק לעובד ופגע באמון
18 החברה בנתבע²².
19
- 20 58. ככלל מותר לעובד העומד לפני סיום עבודתו לעשות פעולות הכנה לקראת
21 העזיבה, ובכלל זה פעולות להקמתו של עסק²³. אלא שבמקרה שלפנינו פעולותיו
22 של הנתבע חרגו מגדרן של "פעולות הכנה", וגלשו להפעלתו של עסק ממש מבלי
23 ליידע את מעסיקתו על השינוי שחל.
24
- 25 59. כאמור, במסגרת יחסי העבודה חלים בין הצדדים יחסי אמון. חובות האמון הן
26 דו סטריות, ואינן נחלתו של צד אחד בלבד. במסגרת חובות האמון רשאי

²⁰ פרוטוקול מיום 7.4.14, עמ' 67, שורה 25; עמ' 68.

²¹ פרוטוקול מיום 7.4.14, עמ' 53, שורות 15-17.

²² פרוטוקול מיום 14.4.16, עמ' 84, שורות 5-15.

²³ דב"ע (ארצי) מב/3-32 סאמי מזריב וקרול פרומוביץ - ארנולד ליבליך, פד"ע יד 258 (10.4.1983). ראו גם: ע"ע (ארצי) 1182/00 ארמונד אוט - יוסף אטיה, (מיום 8.1.2002); עניין לבל הנ"ל.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

- 1 המעסיק להניח כי עובד, המועסק אצלו במשרה מלאה, מקדיש את כל מרצו
2 לטובת מקום עבודתו²⁴.
- 3
- 4 60. במקרה הנוכחי העובד לא הסתפק בפעולות הכנה לקראת פרישתו, אלא פעל
5 פעילות, לא זניחה, בעסק אחר שהקים. זאת עשה הנתבע מבלי ליידע בכך את
6 החברה ומבלי לגלות לה כי חל שינוי ב"מפת האינטרסים" שלו וכעת הוא מחויב
7 לא רק לעבודתו בחברה, אלא גם (ואולי בעיקר) לפעילות האחרת.
- 8
- 9 61. התנהלותו של הנתבע היתלה בחברה ובבעליה, היא חשפה אותה לחשש מריגול
10 תעשייתי, מהימלטות מידע קונפידנציאלי, והעמידה אותה בחוסר ודאות
11 וחשדנות כלפיי עובדיה, לקוחותיה וספקיה עד כי חששה לפגיעה מהותית
12 בקניינה. ביחסי עבודה תקינים, המעסיק לא אמור לחשוש מעובדיו ומפגיעה
13 פוטנציאלית בעסקו באופן שהחברה נחשפה בענייננו. הפרה של מרקם היחסים
14 המיוחדים שבין מעסיק לעובד באופן שהנתבע הפר אותו, מקנה לחברה זכות
15 לפיצויים.
- 16
- 17 62. התנהגות שכזו, מהווה הפרה של חובת הגילוי ומהווה קיום חוזה העבודה
18 בחוסר תום לב ותוך הפרת חובת הנאמנות. חוסר תום הלב חמור עוד יותר נוכח
19 העובדה כי פעולותיו כאמור נעשו בין היתר על חשבון שעות העבודה בחברה,
20 בזמן מילוי תפקידו הרגיל.
- 21
- 22 63. נוכח האמור, הגענו למסקנה כי הנתבע הפר את חובת הנאמנות ותום הלב כלפי
23 החברה ועל כן עליו לפצות אותה.
- 24
- 25 64. כאמור לעיל, לא מצאנו לפסוק לחברה פיצויים מכוח חוק עוולות מסחריות,
26 ומהנימוקים המפורטים לעיל לא ניתן ממלא לשייך את הנזקים הנטענים
27 שנגרמו לחברה לטענתה להתנהלותו של הנתבע, לא הוכח בפנינו כי הוא שידל
28 את לקוחותיה והנזקים הנטענים לא הוכחו. עם זאת, בשל הפרת חובת הנאמנות
29 ותום הלב ביחסי העבודה בין הצדדים, יפצה הנתבע את התובעת בסך של 30,000
30 ש"ח נכון למועד הגשת התביעה (מיום 16.3.2014).

²⁴ עע (ארצ"י) 4675-05-14 חברת תוויות איכות בע"מ נ' לירון אהרון בן יאיר (מיום 16.8.15).

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

סע"ש 4354-12-13

סוף דבר

65. אשר על כן, הנתבע ישלם לתובעת, תוך 30 ימים ממועד המצאת פסק הדין, כדלקמן:

א. פיצויים בגין הפרת חובת הנאמנות ותום הלב ביחסי עבודה, בסך **30,000** ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד הגשת התביעה (16.3.2014) ועד למועד התשלום המלא בפועל.

ב. הוצאות משפט בסך **2,000** ₪ ושכר טרחת עו"ד בסך **10,000** ₪. לא ישולמו הוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד במועד, יתווספו אליהם הפרשי הצמדה וריבית ממועד מתן פסק הדין ועד למועד התשלום המלא בפועל.

66. ערעור על פסק דין זה הוא בזכות. ערעור ניתן להגיש לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים בתוך 30 יום מיום שפסק הדין יומצא לצד המבקש לערער.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, ה' אב תשע"ו, (09 אוגוסט 2016), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

מר שלום פישביין
נציג ציבור (מעסיקים)

כאמל אבו קאעוד,
שופט

מר רמי אלקנה
נציג ציבור (עובדים)